

STJERNESKUDDET

MEDLEMSBLAD FOR ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

”Ny” klar komet synlig på nattehimlen

Billede: TOC Observatory

Læs mere fra side 9.

Kom til generalforsamlingen

Det er igen blevet tid til ØAAs årlige generalforsamling. Mød op og giv din mening til kende.

NOVEMBER

2007

ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

Ole Rømer Observatoriet
Observatorievejen 1
8000 Århus C

www.oeaa.dk

Formand/Webmaster:

Torben Tastrup
Tagmosevej 21H
8541 Skødstrup
86993467
ttau@tocobs.org

Kasserer:

Mette Christensen
Nedergårdsvej 65C
Skejby
8200 Århus N
86109845

Torben

Steffen

Mette

Lars

Næstformand/Redaktør:

Steffen Buus
Skejbyvej 103
8240 Risskov
86219535
steffenbuus@stofanet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Lars Buske Nielsen
Jebjergvej 38, Jebjerg
8870 Langå
86993542
lars@buske.dk

Medlemsmødet torsdag den 11. oktober

Referent: Steffen Buus Foto: Torben Tastrup

Redaktøren af **Stjerneskuddet** startede med at opfordre medlemmerne til at komme med indlæg til bladet (især i december og januar), da han i disse måneder ikke har så megen tid til at producere bladet. Herefter fik Torben ordet og startede med at beklage, at **Brorfelde-turen** ikke var blevet til noget (ingen busselskaber havde svaret på vores henvendelser). Torben henlede medlemmerne på **generalforsamlingen** på næste møde og gjorde i den forbindelse opmærksom på, at forslag skal være bestyrelsen i hænde senest den 26. oktober. Vi diskuterede herefter mulige **mødeemner** for første halvår af 2008. Følgende emner var oppe at vende: Besøg på Universitetet (evt. høre om deres Mars-simulator), Foredrag af en ansat fra Terma, Besøg på Steno-museum og Foredrag om rumsonders udforskning af solsystemet. Torben sluttede af med at fortælle at **astrotræffet hos MAF** den 22. september havde været en succes med 27 deltagende personer. Hans fortalte, at han for første gang havde været på **astrotræffet på Stevs** og kunne varmt anbefale andre at tage turen dertil en anden gang. Herefter overtog vores foredragsholder **Finn Skårup** ordet. Han fortalte levende og entusiastisk om Galathea ekspeditionen. Under turen producerede Finn en DVD, som nu bruges som undervisningsmateriale i fysik på skolerne. Til sidst kom Finn også ind på solkomfuret, som han og sin klasse i fællesskab har udviklet. Tak til Finn for et spændende foredrag.

Formandsberetning 2007, Østjyske Amatør Astronomer

Den 9. november var der generalforsamling. Den forløb uden den store dramatik. Bestyrelsen havde fremsat nogle enkelte ændringsforslag til vedtægterne, og de blev alle vedtaget med mindre justeringer. Et af formålene med vedtægtsændringerne var bl.a. at gøre det muligt at fremsende indkomne forslag til medlemmerne i forbindelse med indkaldelsen til generalforsamlingen.

Den 7. december blev der afholdt julehygge. Der blev dette år afholdt en anderledes julequizz, idet medlemmerne selv skulle medbringe spørgsmål af astronomisk tilsnit. Forsamlingen blev delt op i tre grupper, og gruppe 1 startede med at stille spørgsmål til gruppe to. Herefter stillede gruppe to et spørgsmål til gruppe 1. Man fortsatte så med at gruppe to der stillede spørgsmål til gruppe tre – og omvendt og sådan fortsatte det. Det var gruppen der stillede spørgsmålet der bestemte, hvor mange point et rigtigt svar kunne give, og gruppen der ikke var involveret, kunne give sit besyv med omkring retfærdigheden i pointgivning. Systemet afstedkom en del forvirring, men vi kom godt igennem, og der blev fundet en vinder.

Den 12. januar var der arrangeret byttemarked, og medlemmerne havde mulighed for at medbringe ting, som de ville sælge. Til dette arrangement deltog også et ikke medlem, som medbragte en hjemmebygget Newtonkikkert, som tiltrak en del opmærksomhed, fordi tubus var fremstillet af træ.

Den. 8. februar var Hans Nielsen på med et meget inspirerende foredrag om stjernehober og stjerners udvikling. Man kunne tydeligt mærke, at Hans var på hjemmebane, for det var et rigtig godt foredrag som kunne fange forsamlingen. Da Bjarne Winkler valgte at træde ud af bestyrelsen pga. flytteplaner, blev Lars Buske indvalgt i hans sted – velkommen til Lars. Jeg vil godt benytte lejligheden til at sige tak til Bjarne for det arbejde han har lagt i bestyrelsen.

Den 15. marts havde vi besøg af astronom, Torben Arentoft som fortalte om exoplaneter og stjerneskelv. Vi fik et indblik i stjerners fysik, der bl.a. beskriver de udviklede lavfrekvenssvingninger som foregår.

Den 19. april havde klubben besøg af Henrik Rosenørn fra Lyra. Henrik der kom helt fra København havde en hel masse isenkram med, kikkerter, okularer, filtre, opstillinger osv. Henrik fortalte om produkterne, og der var mulighed for at stille spørgsmål og berøre de udstillede effekter. Der var også mulighed for at købe de forskellige ting.

Den 10. maj havde vi besøg af Jens Jacobsen fra Egebjerg ved Fredericia. Jens er jo landskendt for sit arbejde med at slibe astronomiske spejle, og vi blev da heller ikke skuffede, for Jens fortalte levende om sin lidenskab. Han havde medbragt forskelligt udstyr for at anskueliggøre spejlslibningsprocessen, og der blev vist billeder via pc-projektoren – der desværre var blevet noget søvngig. Det kom til udtryk på den måde, at lyset fra den var meget svagt.

Den 14. juni var det medlemmernes aften, og Solen var på programmet. Derfor blev medlemmerne opfordret til at medbringe udstyr, så man kunne observere Solen. Pga. høje træer var man nødt til at bære kikkerterne over til en nærliggende grund, hvorfra der var frit udsyn til Solen. Der var selvfølgelig skyfrit den aften.

I år blev der ikke holdt sommermøde. Vores trofaste sommermødevært, Bjarne Winkler havde besluttet sig for at sælge sit hus og i stedet købe et nyt, så han kunne ikke lægge hus til i år. Der var heller ikke andre der havde tid eller lyst, så intet sommermøde denne sommer.

Den 9. august inviterede Mogens Blichfeldt klubben ud til sit hus. Mogens havde til anledningen opstillet et telt i haven, så vi kunne sidde beskyttet mod den faldende dug. Vejret var perfekt den aften – der var helt skyfrit, og myggene sværmede, så der blev kradsat en del. Da det blev mørkt, åbnede Mogens kuplen, og han demonstrerede sit udstyr. Kikkerten, som jo er fjernstyret inde fra loftrummet blev startet op, og der blev taget billeder med CCD kameraet. Nede i køkkenet kunne Bjarne på en pc-skærm vise en sekvens fra en asteroideokkultation som Mogens havde optaget. Ved interpolation af optagelserne havde han beregnet tidspunktet for okkultationen. Det var en hyggelig aften uden hos Mogens.

Torsdag d. 13. september havde vi besøg af astronomistuderende, Philip Roland Jarnhus. Hans foredrag havde overskriften, Et vindue til vor oprindelse. Det var en meget inspireret Philip der fortalte om vores univers, og der var en god stemning på mødet.

Torsdag d. 11. oktober havde klubben besøg af folkeskolelærer, Finn Skaarup Jensen. Aftenens emne var, Solkomfuret, Galathea og kreativ naturvidenskab. Finn var en af de heldige der var med på Galatheaekspeditionen. Han var med fra Danmark til Færøerne – var hjemme et smut og steg så igen på Vædderen på Azorerne og var med langs Afrikas vestkyst helt ned til Cape Town. Vi så en masse billeder fra turen og fik et indblik i det videnskabelige arbejde ombord. Til sidst fortalte Finn om et projekt som han sammen med en skoleklasse på

Rønde skole har igangsat – bygningen af et solkomfur, bl.a. bestående af et hulspejl med en diameter på 1,1 meter. Solkomfuret er nu sat i serieproduktion, og kan gøre gavn i udviklingslandene.

Stjerneskuddet

Stjerneskuddet har i det forløbne år fået en grafisk ansigtsløftning, da vores redaktør, Steffen mente, at den var tiltrængt, og bladet er da også blevet mere præsentabelt. Tak til Steffen for et godt stykke arbejde med vores klubblad. Også tak til Kristian for det arbejde han lægger i at få mangfoldiggjort og udsendt bladet.

Biblioteket

Biblioteket, som Mette jo står for har ikke været benyttet i særlig grad. Vi har ikke ofret meget tid på at tale om bibliotekets fremtid, selvom jeg sidste år fremsatte forslag om det

Klubkikkert

Materielforvalteren, Anders FASTERHOLDT vil selv aflægge beretning.

Torben Tastrup Formand

Bestyrelsesmøde 28. oktober 2007

Referent: Steffen Buus

1. Budget/Regnskab

Mette fremlagde budgettet for 2008. Vi kiggede også på regnskabet, som det så ud til dato. Vi fik ikke brugt de penge, der i 2007 var afsat til en ØAA tur.

2A. Kontingent

Vi diskuterede og vedtog at foreslå en opdeling af kontingentet i to dele: kr. 125,- for medlemskabet af ØAA og kr. 75,- hvis man vil have sendt Stjerneskuddet ud med post. Man kan gratis få udsendt Stjerneskuddet udsendt som PDF. De kr. 75,- svarer til udgiften for at trykke og sende bladet ud.

2B. Ungdomsmedlemmer

Vi vedtog at medlemmer under 15 år gratis kan tage en voksen med til medlemsmøderne. I forbindelse med dette foreslår vi vedtægtsændringer så vi ikke længere har ungdomsmedlemmer. Kontingentet er herefter ens for alle medlemmer.

2C. Foredrag på medlemsmøderne

Mette foreslog at vi havde flere foredrag med andre naturvidenskabelige emner end astronomi. Vi vil forslå det på et medlemsmøde og hører hvad medlemmerne synes.

3. Emner til kommende møder

Tager det op på et kommende medlemsmøde. Januar bliver sandsynligvis medlemmernes aften.

4. Medlemmer

Vi har pr. dags dato ca. 50 medlemmer

5. Brorfelde tur

Turen blev ikke til noget i 2007. Torben prøvede at kontakte nogle busselskaber, men ingen af dem svarede tilbage.

6. Biblioteket

Der er ikke rigtigt nogen som bruger biblioteket. Vi vil foreslå, at der holdes auktion over bøgerne i november efter generalforsamlingen. Dette kræver at generalforsamlingen siger ja til at bøgerne skal sælges.

7. Klubbens instrument

Anders, som er materialeforvalter, fortæller om dette på generalforsamlingen.

8. Foreningsledermøde (for astronomiske foreninger)

Torben tager afsted til mødet den 3. november.

9. Eventuelt

A Steffen ikke længere i bestyrelsen/Redaktør

Steffen har ikke længere tid til at være i bestyrelsen og producere Stjerneskuddet. Steffen har lovet at lave Stjerneskuddet til og med januar bladet. Vi diskuterede om vi havde nogen forslag til nyt bestyrelsesmedlem og redaktør for Stjerneskuddet, men kom ikke på nogle. Det bliver taget op på generalforsamlingen.

B Præsentation af medlemmer i Stjerneskuddet

Mette foreslog at vi kunne præsentere medlemmer i Stjerneskuddet med et billede, så vi bedre kan lære hinanden at kende. Det er selvfølgelig frivilligt om man vil i bladet, men bestyrelsen synes det er en god idé.

C Æresmedlemmer

Vi diskuterede om der stadig skal kunne udnævnes æresmedlemmer. Bestyrelsen blev enige om at foreslå, at § 10 slettes af vedtægterne. Det forudsættes, at nuværende æresmedlemmer beholder deres status. Beslutningen kræver en godkendelse på generalforsamlingen.

D Godtgørelse til bestyrelsesmedlemmer

Vi besluttede at godtgøre bestyrelsesmedlemmers udgifter i forbindelse med bestyrelsesmøderne. Vi vedtog en godtgørelse på 1,50 kr./km i kørsels-godtgørelse og kr. 100,- til den som afholder mødet til dækning af kaffe, kage, øl og lignende.

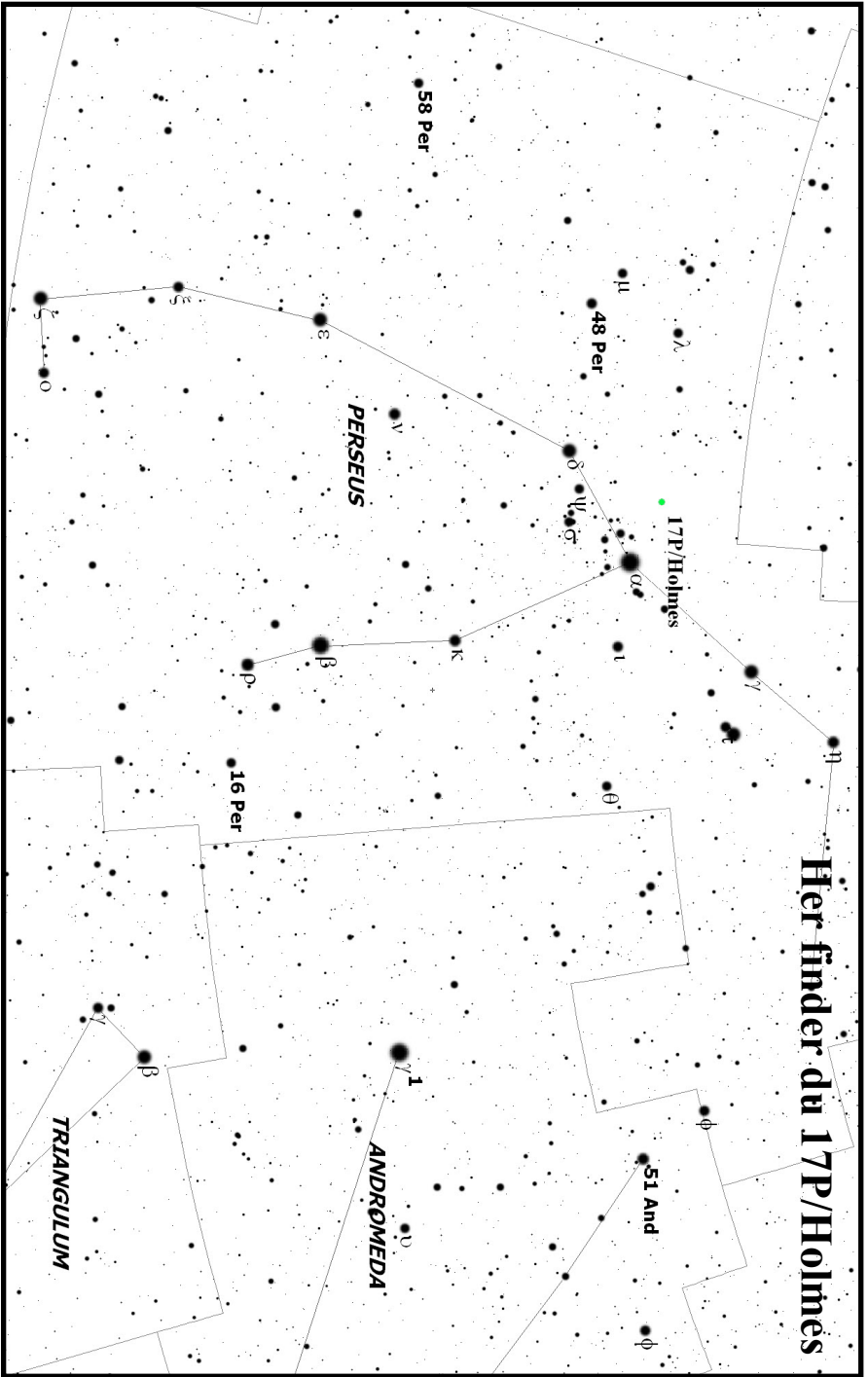
Komet 17P/Holmes

v/ Steffen Buus (kilde Wikipedia)

En komet nemt synlig med det blotte øje er ikke nogen hverdagsbegivenhed. 17P/Holmes er endda yderligere usædvanlig, da dens lysstyrke eksploderede fra st.kl. 17 til st.kl. 2,5 i løbet af kun nogle få timer.

17p/Holmes er ikke nogen ny komet, tværtimod. Den blev første gang observeret helt tilbage i 1892 af Edwin Holmes (heraf kometens navn). Opdagelsen blev i de følgende dage bekræftet af andre astronomer, og efter flere observationer blev kometens rotationsperiode omkring Solen bestemt til 6,9 år. Sjovt nok fulgte kometen nogenlunde samme udvikling som i år. Også i 1892 steg dens lysstyrke meget kraftigt. Efter nogle uger blev den dog igen så svag, at astronomerne ikke længere kunne observere den. 17P/Holmes blev observeret igen i 1899 og 1906, men de mange følgende år kunne man ikke finde kometen. Først i den 16. juli 1964 blev kometen fundet igen og har herefter været observeret regelmæssigt.

I skrivende stund (6. november) har 17P/Holmes en st.kl. på 2,3 hvilket gør, at den meget nemt kan ses med det blotte øje som en ekstra "stjerne" i stjernebilledet Perseus. Brug stjernekortene på side 9 og 10 til at finde den. Hvis du har en prismekikkert eller et teleskop, kan du selvfølgelig se flere detaljer, men der er ikke rigtigt nogen hale at se, da den for øjeblikket peger direkte væk fra os. Skynd dig ud og kig på 17P/Holmes. Det kan vare lang tid, før der igen kommer en komet, som er så klar. Stjerneskuddet vil meget gerne høre om dine observationer, ligegyldigt om du observerer med det blotte øje eller kikkert.

Her finder da 17P/Holmes

Fotos: Anders Fasterholdt (2007)

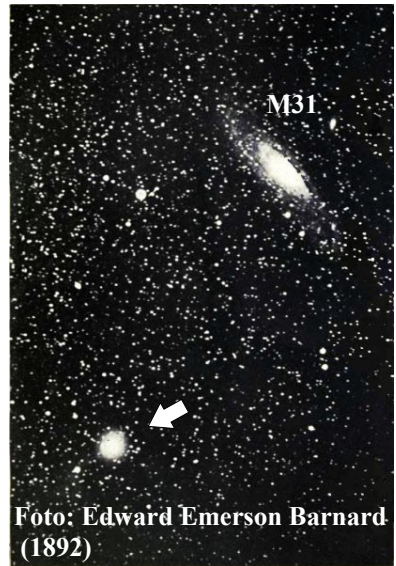
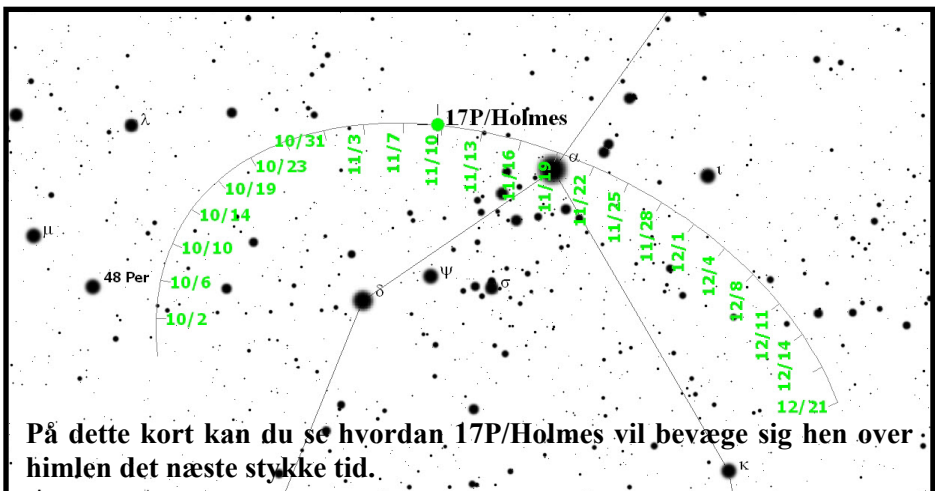

Foto: Edward Emerson Barnard (1892)

Billederne er lige store, og taget med den samme brændvidde, det er kometen som er vokset så meget på 5 dage. Det "lille" billed er en enkeltoptagelse, og det "store" er 5 optagelser som er stakket. Alle optagelserne er

taget med min StarShoot CCD kamera gennem C11". Der er brugt 6,3 reducer på C11"eren og Focal reducer på kameraet. Så 17P må ikke vokse ret meget mere, så kan den ikke være på billedet. (Tekst: Anders)

På dette kort kan du se hvordan 17P/Holmes vil bevæge sig hen over himlen det næste stykke tid.

Forslag til vedtægtsændringer

Bestyrelsen foreslår nedenstående vedtægtsændringer. For at vedtægterne skulle kunne træde i kræft kræver det at 2/3 af de stemmeberettigede på generalforsamlingen stemmer for forslagene.

Forslag til ændret formulering i § 4

Nuværende formulering:

§ 4

Hvert almindeligt medlem og ungdomsmedlem (under 18 år) betaler et årligt kontingent, hvis størrelse fastsættes på generalforsamlingen jf.: §11.5.

Kontingentet går til dækning af udgifter ved udsendelse af referater, korrespondance o.l., samt til diverse udgifter i forbindelse med møder, arrangementer og andet.

Ny formulering:

§ 4.

Hvert almindeligt medlem og ungdomsmedlem (under 18 år) betaler et årligt kontingent, hvis størrelse fastsættes på generalforsamlingen jf.: §11.5. Medlemmer under 15 år kan deltage på møder ifølge med en voksen. Kontingentet går til dækning af udgifter ved udsendelse af referater, korrespondance o.l., samt til diverse udgifter i forbindelse med møder, arrangementer og andet.

Forslag om sletning af § 10

Nuværende formulering:

§ 10

Æresmedlemmer udnævnes på generalforsamlingen og er kontingentfrie

Bestyrelsen foreslår at denne paragraf slettes. Som det fremgår af formuleringen, er det bestyrelsen der kan udnævne æresmedlemmer. Paragraffen er formuleret så vagt, at der for så vidt ikke er noget til hinder for, at menige medlemmer kan indstille andre medlemmer til æresmedlemsskab - og egentlig også sig selv. Det er et følsomt emne, som godt kan trænge til at blive luftet i et større forum. Hvilke kriterier skal være opfyldte, for at et medlem kan udnævnes til æresmedlem?

GENERALFORSAMLING

Torsdag den 15. november kl. 19.30

Dagsordenen ifølge vores vedtægter:

- 11.1: Valg af dirigent, stemmetællere og referent.
- 11.2: Formandens beretning.
- 11.3: Kassereren forelægger revideret årsregnskab til godkendelse, og fremlægger forslag til budget.
- 11.4: Behandling af indkomne forslag. (se forslag side 6-8 samt side 11)
- 11.5: Fastsættelse af kontingentets størrelse for næste år.
- 11.6
 - a. Valg af formand, næstformand, bestyrelsesmedlem og kasserer.
 - b. Valg af 1. og 2. Suppleant til bestyrelsen.
 - c. Valg af revisor.
 - d. Valg af revisorsuppleant.

Genvalg kan finde sted.

11.7: Eventuelt.

Ved ethvert valg skal afstemning ske skriftligt, såfremt blot ét medlem ønsker det.

KOMMENDE MØDER

13. december
Julemødet

Mødedatoer og emner for det nye år ligger endnu ikke helt fast. Datoerne er dog lige på trapperne og mødeemner tager vi op på de kommende møder.

Deadline for indlæg er mandag den 26. november